

Temat: Higiena i choroby układu krwionośnego.

Cele lekcji:

1. Dowiesz się, dlaczego ważna jest wiedza każdego człowieka o schorzeniach układu krwionośnego i sposobach ich zapobiegania.
2. Dowiesz się, jakie choroby układu krwionośnego są największym zagrożeniem dla zdrowia człowieka.
3. Poznasz zasady profilaktyki chorób układu krążenia.
4. Dowiesz się w jaki sposób dbać o układ krwionośny.

NaCoBeZu:

- potrafię uzasadnić dlaczego ważna jest wiedza Polaków dotycząca chorób układu krwionośnego
- potrafię podać przykłady chorób krwi (anemia, białaczka), układu krążenia
(miażdżyca, nadciśnienie tętnicze, zawał serca), ich przyczyny oraz zasady profilaktyki,
- podaję sposoby udzielania pierwszej pomocy w przypadku krwotoków (krwotoku tętniczego i krwotoku z nosa).
- potrafię zaproponować 4-5 zasad, jak dbać o układ krwionośny.

Pomoce:

- podręczniki do biologii
- dwie krótkie przezroczyste, plastikowe rurki, płatek kosmetyczny, woda zabarwiona czerwonym barwnikiem,
- wynik badania laboratoryjnego krwi,
- ciśnieniomierz,
- bandaże, gaza
- dodatkowe materiały (ulotki, ilustracje, fragmenty artykułów medycznych, itp.)

<http://www.rynekaptek.pl/komunikaty-urzedowe/gus-glownymi-przyczynami-smierci-w-polsce-sa-choroby-ukladu-krazenia,11862.html>

układu krążenia Z URZĘDU Autor:

GUS/rynekaptek.pl 11-01-2018,

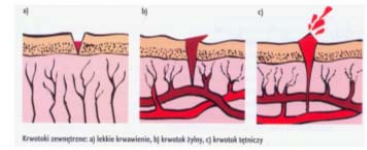
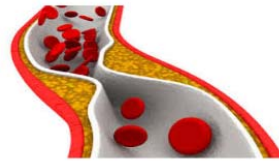
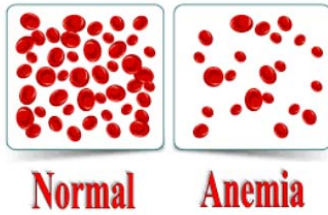
Na przestrzeni minionego ćwierćwiecza liczba zgonów w Polsce nie zmieniała się istotnie, w latach 1989-2014 odnotowywano średnio ok. 380 tys. zgonów rocznie. W omawianym okresie na każde 1000 ludności umierało średniorocznie 10 osób - informuje GUS.

Głównymi przyczynami zgonów w Polsce są choroby układu krążenia i nowotwory, na które umiera aż 70 proc. osób. Na serce częściej chorują i umierają kobiety oraz mieszkańcy miast. Najwięcej zgonów z przyczyn kardiologicznych notują województwa: świętokrzyskie (59 proc.), podkarpackie (57 proc.) i lubelskie (57 proc.). Od szeregu lat blisko połowa wszystkich zgonów w naszym kraju spowodowana jest ChUK.

W 2016 r. z przyczyn kardiologicznych zmarło w Polsce ponad 177 tys. osób, co stanowiło 45,8 proc. wszystkich zgonów, tj. na każde 100 tys. ludności kraju 461 osób zmarło w wyniku schorzeń układu krążenia.

Na podstawie wykonanych szacunków dotyczących umieralności można przypuszczać, że jeśli nie nastąpi istotna poprawa w przeciwdziałaniu chorobowości związanej z układem krążenia, można spodziewać się zwiększenia liczby zgonów na skutek tej grupy przyczyn i wzrostu ich udziału w liczbie zgonów ogółem, co będzie miało zapewne również przełożenie na całkowitą umieralność ludności Polski.

CHOROBY UKŁADU KRWIONOŚNEGO

**choroby krwi
naczyń**

(anemia, białaczka)

choroby naczyń krwionośnych

(miażdżyca, zawał, nadciśnienie tętnicze)

uszkodzenie

(krwawienia, krwotoki)

PRACA W GRUPACH (informacje dla uczniów)

Będziemy teraz pracować w grupach. Wcielcie się w rolę lekarzy. Wyznaczę liderów grup np. lekarzy ordynatorów, którzy dobiorą sobie innych lekarzy - konsultantów.

Choroby, o których informacje musimy opracować, zostaną przez Was wylosowane.

Każda grupa ma na przygotowanie się 10 minut, a na prezentację maksymalnie 3 minuty.

Wykonujemy zadania zgodnie z instrukcją.

Podczas prezentacji można wykorzystywać własne notatki i inne przygotowane materiały.

Uczniowie lekarze mają prawo prowadzić wywiad z pacjentem, w którego rolę wcielę się ja.

Jako pacjent mam też prawo poprosić lekarzy o dodatkowe informacje.

GRUPA I

Choroby ....., ...

Do lekarza zgłosił się pacjent. Skarży się na zadyszkę i częste zmęczenie oraz zaburzenia pamięci. Ostatnio także pojawiły się intensywne bóle w klatce piersiowej.

KARTA PACJENTA

Jakich chorób można się spodziewać po takich objawach?

Jakie są przyczyny tych schorzeń?

W jaki sposób można zapobiegać tym chorobom?

Zalecenia:

Pokaz – Jak blaszki miażdżycowe uniemożliwiają swobodny przepływ krwi w naczyniach krwionośnych (dwie krótkie przezroczyste, plastikowe rurki, płatek kosmetyczny, woda zabarwiona czerwonym barwnikiem)

GRUPA II

Choroby ....., ...

Do lekarza zgłosił się pacjent. Skarży się na osłabienie, zawroty głowy, szybkie męczenie się. Ostatnio także pojawiły się krwawienia z nosa i dziąseł.

KARTA PACJENTA

Jakich chorób można się spodziewać po takich objawach?

Jakie są przyczyny tych schorzeń?

W jaki sposób można zapobiegać tym chorobom?

Zalecenia:

GRUPA III

Choroba .....

Do lekarza zgłosił się pacjent. Z jego ręki wypływa dość szybko krew barwy jasnoczerwonej.

KARTA PACJENTA

Jakich urazów można spodziewać się po tych objawach?

Jak pacjent może rozpoznać u siebie uraz rodzaju naczynia krwionośnego?

Na czym polega pierwsza pomoc?

Bandaże, gaza, analiza ilustracji i podręcznika z instrukcją jak udzielić pierwszej pomocy przy krwotoku tętnicznym.

GRUPA IV

Choroba .....

Pacjentowi zostało zmierzone ciśnienie podczas rutynowych badań pracowniczych. Ciśnienie wyniosło 180/90. Lekarz medycyny pracy skierował go natychmiast do lekarza internisty. Pacjent skarży się także na bóle głowy.

KARTA PACJENTA

Jakiej choroby można się spodziewać po takich objawach?

Jakie są przyczyny tego schorzenia?

W jaki sposób zapobiegamy temu schorzeniu? Zalecenia:

Nadciśnienie tętnicze

Nadciśnienie tętnicze – jest to choroba przewlekła, której cechą charakterystyczną jest podwyższenie ciśnienia tętniczego (powyżej 140/90 mmHg). Na nadciśnienie cierpi około 1/3 dorosłych Polaków, a prognozuje się, że liczba ta ciągle będzie rosła. Spośród osób chorych na nadciśnienie około 1/3 nie wie, że choruje, gdyż nadciśnienie może początkowo nie powodować żadnych dolegliwości. Jeśli objawy wystąpią mogą do nich należeć bóle głowy, krwawienia z nosa, nudności i wymioty, zaczerwienienie twarzy i szyi, bezsenność, czasami uczucie kołatania serca. Diagnostyka nadciśnienia tętniczego w głównej mierze polega na wykluczeniu wtórnych przyczyn choroby (w 90-95% nadciśnienie ma charakter pierwotny, bez uchwytej przyczyny, zaś w 5-10% charakter wtórny, gdzie przyczyna choroby jest znana). W leczeniu ważna jest modyfikacja stylu życia. Leczenie farmakologiczne opiera się na kilku grupach leków obniżających ciśnienie, których wybór zależy m.in. od chorób towarzyszących u danego pacjenta. Stosuje się też leczenie zabiegowe, zwłaszcza w nadciśnieniu wtórnym (np.: angioplastyka tętnicy nerkowej, usunięcie guza nadnercza).

leczenie

o tyle
choroba
dawać

jednak

może
liczne
których
lewej

nerek,
zmiany

Wczesne
rozpoznanie i
nadciśnienia
tętniczego jest
ważne, że o ile
może długo nie
objawów nie
pozostaje
obojętna dla
organizmu i
powodować
powikłania, do
należą przerost
komory serca,
uszkodzenie
tętniaki,
na dnie oka,

zmiany naczyniowe mogące doprowadzić do **udar**u i **zawału**.

Podsumowanie lekcji:

Jak dbać o układ krwionośny?

1. Przestrzegać odpowiedniej diety:

- ograniczyć ilość tłuszczów zwierzęcych w pokarmach -
- ograniczyć ilość soli
- jeść pokarmy bogate w żelazo i witaminę B12, B9 (kwas foliowy)-
jaja, mięso, warzywa liściaste, nasiona roślin strączkowych
- unikać fast foodów, słodczy i smażonych potraw.

2. Unikać spożywania alkoholu i palenia papierosów.

3. Unikać stresu.

4. Prowadzić aktywny tryb życia. Dbać o wagę.

5. Regularnie mierzyć puls i ciśnienie krwi.

6. Regularnie wykonywać badanie krwi.

7. Nabywać umiejętności udzielania pierwszej pomocy w przypadku krwotoków.

Czego nauczyłeś się dzisiaj na lekcji biologii?

Odpowiedz na 5 pytań wpisując Tak lub Nie.

1. Jeśli wynik badań krwi wskazuje obniżony poziom erytrocytów to świadczy to, że pacjent może chorować na białaczkę? Tak/Nie
2. Do chorób układu krwionośnego należą: miażdżyca, osteoporoza, anemia, udar mózgu. Tak/Nie
3. Stres, używki i spożywanie słonych potraw prowadzi do anemii? Tak/Nie
4. Ograniczając spożywanie fast foodów i prowadząc aktywny tryb życia unikniemy miażdżycy? Tak/Nie
5. Regularne pomiary pulsu i ciśnienia krwi prowadzą do wykrycia nadciśnienia tętniczego. Tak/Nie

Odpowiedzi:

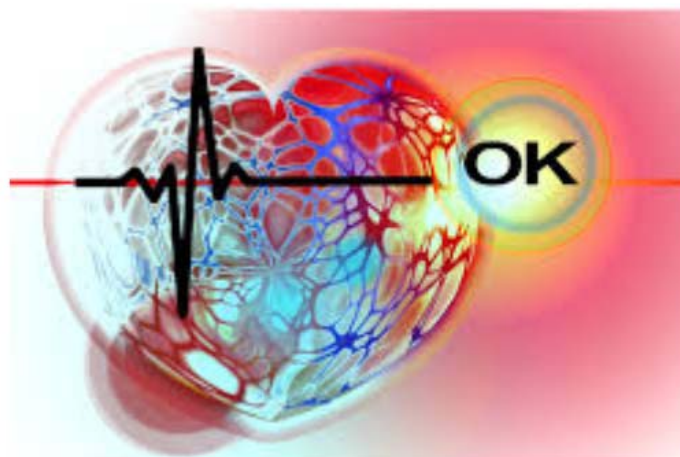
1. Tak

2. Nie

3. Nie

4. Tak

5. Tak

W domu utrwal poznane na lekcji treści poprzez wykonanie zadań na str. 56-57 w zeszyte ćwiczeń.